

26 בנובמבר 2015

לכבוד
מר שי ניצן
פרקליט המדינה

לכבוד
מר יהודה ויינשטיין
היועץ המשפטי לממשלה

שלום רב,

הנדון: הפרה גורפת של איסור פרסום זהותם של קטינים החשודים בפלילים

אנו פונים אליכם בבקשה לפעול לאלתר נגד הפרת החוק השיטתית המתבטאת בפרסום שמותיהם, תמונותיהם ופרטים מזהים נוספים של קטינים החשודים ומואשמים בפלילים, זאת לאחר שבאחרונה מפרסמים כלי תקשורת רבים, שוב ושוב, את שמותיהם ותמונותיהם של קטינים פלסטינים שהיו מעורבים בפיגועים. באחד המקרים הגדילה התקשורת עשות בפרסומה פרטים מכתב האישום שהוגש נגד בן 13 לצד תמונתו מובל להארכת מעצר וכן פרטים מחקירותיו.

כך, למשל, פרסם עיתון "הארץ" ביום 24.11.2015, במהדורה המודפסת שלו, את שמותיהן של בנות ה-14 וה-16 שתקפו במספריים עובר אורח ברחוב יפו בירושלים.¹ "ידיעות אחרונות" אף פרסם את תמונותיהן.² שמותיהן ותמונותיהן של השתיים, אשר אחת מהן נורתה למוות במהלך האירוע, פורסמו יום קודם באתר Ynet.³ אתר walla פרסם את שמותיהן ואת תמונתה של הקטינה שנהרגה,⁴ אתר "כלכליסט" הסתפק בציון שמותיהן⁵ וכך גם אתר "הארץ".⁶

באירוע קודם שבו היו מעורבים קטינים, ב-10 בנובמבר 2015, במהלכו דקרו בן 12 ובן 13 ממוחנה הפליטים שועפאט בסכין ובמספריים מאבטח בקרון הרכבת הקלה בירושלים, פורסמו שעה קלה לאחר האירוע שמותיהם באתר Ynet.⁷

חגיגת הפרסום האסור החלה, ואף הגיעה לשיאים, בדיווחים אודות הקטין בן ה-13 הנאשם בדקירה בפסגת זאב ב-12 באוקטובר השנה יחד עם בן דודו, שנהרג באירוע. אתר Ynet פרסם ב-30 באוקטובר 2015 את שמותיהם של השניים, וכן תמונה וסרטון וידאו של הקטין מובל אזוק

¹ חייל נהרג בפיגוע בכביש 443; בנות 14 ו-16 דקרו בירושלים, גילי כהן, גיקי חורי, יאיר אטינגר ועידו אפרתי, "הארץ" 24.11.2015, עמ' 1

² מחבלות עם מספריים בילקוט, יעל פרידסון, רועי קייס, חסן שעלאן ועומרי אפרים, ידיעות אחרונות 24.11.2015, עמ' 12

³ <http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-4729954,00.html>

⁴ <http://news.walla.co.il/item/2909439>

⁵ <http://www.calcalist.co.il/local/articles/0,7340,L-3674161,00.html>

⁶ <http://www.haaretz.co.il/news/politics/1.2782539>

⁷ <http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-4723561>

במסדרונות בית המשפט, תמונה נוספת שלו, וכן תיאור מפורט של ההכנות לביצוע הפיגועים ופרטים משיחות שניהלו לכאורה השניים ואשר יכלו להגיע רק מכתב האישום שהוגש נגדו. בנוסף פורסמו פרטים מתוך פרוטוקול הדיון בהארכת מעצרו.⁸ ידיעה דומה הופיעה באותו יום באתר "הארץ". גם כאן נלוו לטקסט תמונה של הקטין וסרטון וידאו שבו הוא תועד מואכל במיטתו בבית החולים.⁹

אתר Walla פרסם ביום 25 באוקטובר 2015 ידיעה בדבר הארכת מעצרו של הקטין, בה שולבו פרטים מחקירתו וגרסתו לאירועים. גם כאן הופיעו תמונותיו בבית המשפט כשהוא אזוק, ולאחת מהן הוצמד הכיתוב "מחייך בהארכת מעצרו".¹⁰ ידיעות על הקטין בצירוף שמו, תמונתו, האישומים נגדו ופרטים מחקירותיו הופיעו בין היתר גם באתר "ככר השבת",¹¹ במאקו,¹² במעריב,¹³ באתר "קול ברמה",¹⁴ בירושלים נט¹⁵ ועוד. בגין פרסומים אלה פנינו ביום 8 בנובמבר 2015 לנשיאת מועצת העיתונות, השופטת בדימוס דליה דורנר, בבקשה שמועצת העיתונות תזכיר לכלי התקשורת את האיסור על פרסום זהותם של קטינים עוברי חוק, אך הפרת החוק נמשכת (העתק המכתב מצ"ב).

לא בכדי קובעים חוק הנוער (טיפול והשגחה), התש"ך-1960, חוק הנוער (שפיטה ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971 וחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 את האיסור על פרסום זהותו של קטין החשוד בפלילים ואת חובת ניהול המשפט בעניינו בדלתיים סגורות. הוראות חוק אלה, אשר העובר עליהן צפוי למאסר ולקנס, נועדו להגן על הקטינים ובני משפחותיהם מפני סטיגמה ומעשי נקמה, ולהגביר את סיכויי השיקום של הקטין לאחר ריצוי עונשו.

אנו מודעים כמובן לכך שבמקרה האחרון שהצגנו המדינה עצמה היא שהפרה את החוק שעה שלשכת ראש הממשלה הורתה לצלם את הקטין בבית החולים והפיצה את תמונותיו, משרד הבריאות אפשר את הצילום ומשרד החוץ פרסם סרטון מבית החולים כחלק ממערך ההסברה הישראלי ובתגובה להאשמות הרשות הפלסטינית כי הוא נהרג. אף מעשים אלה פסולים, אולם בוודאי שבכך לא ניתן האות להפרה גורפת וכללית של החוק, להפיכת המשפט בעניינו לנחלת הכלל ולזניחה מוחלטת של החוק והרציונאל לו כל אימת שקטינים פלסטינים מעורבים או חשודים במעורבות בפשיעה לאומנית.

⁸ אישום נגד מחבל בן 13 : חזר מבית ספר והחליט להיות שהיד, יעל פרידסון, 30.10.2015

<http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-4718516,00.html>

⁹ המחבל בן ה-13 מואשם בשני נסיונות רצח, ניר חסון, 30.10.2015

<http://www.haaretz.co.il/news/politics/1.2764688>

¹⁰ לא אחראי למעשיו, יוסי אלי, 25.10.2015 <http://news.walla.co.il/item/2900466>

<http://www.kikar.co.il/184302.html>

¹¹ http://www.mako.co.il/news-military/security-q4_2015/Article-ad78c4287fd7051004.htm

¹² <http://www.maariv.co.il/news/israel/Article-502613>

¹³ <http://www.kol-barama.co.il/live/108898>

¹⁴ <http://www.jerusalemnet.co.il/article/49878>

החוק מחייב, כי אותה הקפדה יתרה על חוקי איסור הפרסום הניכרת בדיווחים אודות קטינים עוברי חוק יהודים (וראו להשוואה דיווחים אודות כתבי אישום ומעצרים מנהליים של קטינים תושבי התנחלויות החשודים במעורבות בפשיעה לאומנית, וידיעות אודות מעצר קטינים מנוער הגבעות),¹⁶ תחול גם כשמדובר בקטינים פלסטינים.

אשר על כן אנו מבקשים שתפעלו נמרצות להפסקת התופעה הפסולה לפני שתשתרש ותהפוך לנורמה, ותבהירו לכלי התקשורת את הפסול שבמדיניותם.

בכבוד רב ובברכה,

טל חסין, עו"ד

העתק: מר רז נזרי, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (פלילי)

¹⁶ בן 17 מואשם שתקף את מנכ"ל רבנים לזכויות אדם, ניר חסון, הארץ, 13.11.2015 <http://www.haaretz.co.il/news/law/1.2775614>; קטיף מואשם שתקף את מנכ"ל "רבנים לזכויות אדם", מערכת גל"צ, 13.11.2015, <http://glz.co.il/1087-71734-HE/Galatz.aspx>; השב"כ הוציא צווי מאסר מנהלי נגד שלושה פעילי ימין קיצוני, אור הלר, Walla, 11.8.2015, <http://news.nana10.co.il/Article/?ArticleID=1142576>; נער גבעות שנחשד בהצתה: הייתי בבידוד, אכלתי רק לחם, יאיר אלטמן, walla, 21.5.2015, <http://news.walla.co.il/item/2856499>